

Nota reserves en voorzieningen 2018 en 2019-2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Nota reserves en voorzieningen	4
Algemeen en beslispunten	4
Beslispunten reserves	7
Beslispunten voorzieningen	8
Verloopoverzichten	10
Verloopoverzicht reserves	10
Verloopoverzicht voorzieningen	11
Toelichting per reserve.....	12
Algemene reserve.....	12
Toelichting onttrekking algemene reserve	16
Algemene reserve grondexploitatie	18
Reserve lastenverlichting	21
Reserve streekagenda	23
Reserve precariobelasting.....	25
Reserve strategische projecten	27
Reserve reorganisatieontwikkelingen	30
Reserve sociaal domein	32
Reserve riolering	35
Reserve overheveling budgetten.....	36
Reserve monumenten.....	40
Reserve inbraakpreventie.....	42
Kapitaalreserve.....	43
Toelichting per voorziening	46
Voorziening oninbare debiteuren	46
Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe	48
Voorziening onderhoud gymlokalen	50
Voorziening onderhoudsgelden Kompaan	52
Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal	54
Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3B's	56
Voorziening onderhoud gebouwen	58
Voorziening riolering	61
Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders.....	63
Voorziening pensioenverplichting voormalige en huidige wethouders	65

Nota reserves en voorzieningen

Nota reserves en voorzieningen

Voor u ligt de nieuwe nota reserves en voorzieningen. De basis voor het opstellen van de nota ligt vast in de verordening ex. artikel 212 (financiële verordening) van de Gemeentewet. In deze verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid vastgesteld. Op basis van artikel 9 van de verordening is uitgesproken dat het College een nota reserves en voorzieningen opstelt. Hierbij moet rekening gehouden worden met de voorschriften zoals deze zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Volgens de financiële verordening moet het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen jaarlijks worden herzien. Daarnaast worden jaarlijks de reserves en voorzieningen doorgelicht. Hierbij wordt onder meer het doel, heroverwegingen en bestedingen van de gevormde reserve en voorziening herbeoordeeld.

Algemeen en beslispunten

Algemeen

Verloop reserves en voorzieningen

Het belangrijkste doel van de nota reserves en voorzieningen 2018 is het herijken van de reserves en voorzieningen. De nota is bij uitstek een kaderstellend instrument voor u. Het doel van de nota is immers het bepalen en vaststellen van de kaders rondom de reserves en voorzieningen. De nota moet de uitgangspunten voor de te vormen reserves en voorzieningen helder maken, de scheiding tussen reserves en voorzieningen consequent doorvoeren en bevoegdheden waar nodig definiëren. Dit alles uiteraard in het kader van de BBV-regelgeving. Voor het opstellen van de nota reserves en voorzieningen en het daaraan gekoppelde verloop van de reserves en voorzieningen zijn **uitgangspunten** benoemd. Deze uitgangspunten zijn nodig om ervoor te zorgen dat de beoordeling van de reserves en voorzieningen eenduidig wordt uitgevoerd. Het college heeft de uitgangspunten vastgesteld, zoals onderstaand weergegeven.

Argumenten

Voor een transparante, éénduidige verwerking van reserves en voorzieningen zijn onderstaande uitgangspunten van belang. Hierbij is rekening gehouden met bestaande nota's over reserves en voorzieningen, BBV-regelgeving en nieuwe inzichten. De uitgangspunten zijn onderverdeeld in een drietal categorieën namelijk: **bevoegdheden** college/raad, **verloop** reserves en voorzieningen en **voorwaarden** die van toepassing zijn bij de uitvoering van een correcte beoordeling reserves en voorzieningen.

Bevoegdheden

1. Vorming en opheffing van reserves en voorzieningen vindt plaats met expliciete toestemming van de raad. Daarbij wordt onder meer vastgelegd: het doel, de reden, functie, minimum en maximum hoogte, periode, wijze van voeding, bestedingsraming en budgethouder.
2. De raad heeft de bevoegdheid tot het wijzigen van een bestemming van een reserve.
3. De raad stelt door middel van vaststelling van de begroting de jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen van de reserves en voorzieningen vast. Binnen dit kader kan het college op grond van de noodzakelijke onderbouwing toepassingen doen.
4. De raad kan de bestemming van een (bestemmings-)reserve wijzigen. Bij een voorziening kan de raad de bestemming niet zonder meer wijzigen. Veelal liggen er wettelijke verplichtingen (BBV-wetgeving) aan een voorziening ten grondslag.
5. De verantwoordelijkheid van de aanwending van voorzieningen ligt bij het college.

Verloop

1. Jaarlijks, ten tijde van opstelling jaarrekening, vindt er een evaluatie van bestemmingsreserves en voorzieningen plaats. Reserves en voorzieningen met een specifiek doel of een concrete aflooptermijn waarbij de realisatie uitblijft, worden heroverwogen.
2. De nota reserves en voorzieningen geeft de raad de mogelijkheid van integrale afweging bij resultaatbestemming.
3. De nota van de reserves en voorzieningen moet een beter inzicht opleveren in de samenhang tussen de exploitatie enerzijds en de reserves en voorzieningen anderzijds. Vermeden moet worden dat het verschil tussen resultaat voor en na bestemming sterk afwijkt. Ter bevordering van de transparantie is het noodzakelijk om meer baten en lasten in het resultaat voor bestemming te begroten en te verantwoorden.
4. Aan alle onderhoudsvoorzieningen moeten beheersplannen ten grondslag liggen. Deze beheersplannen (t.b.v. onderhoud) moeten minimaal eens in de 4 jaar geactualiseerd worden. De (deel-)PVM-ers stellen de beheersplannen op. Indien er geen beheersplan aanwezig is, is er volgens de BBV-regels geen sprake van een voorziening, maar van een reserve. Daarbij wordt het geld "geparkeerd" in een bestemmingsreserve en is dus nog steeds beschikbaar.

Voorwaarden

1. Negatieve reserves en voorzieningen zijn niet toegestaan.
2. Overschrijdingen van lasten in het kader van de begrotingsonrechtmatigheid zijn relevant zodra deze overschrijdingen van de lasten op het totale programma veroorzaken. De raad is verplicht hierover een begrotingswijziging vast te stellen.
3. Op een investering met een economisch en maatschappelijk nut moet volgens de BBV-voorschriften altijd worden afgeschreven. Er moet 'bruto' geactiveerd worden. De bestemmingsreserves kunnen hierbij gebruikt worden als dekkingsmiddel voor de jaarlijkse kapitaalslasten.
4. Er vindt geen rentetoerekening plaats aan voorzieningen en reserves, met uitzondering van in de BBV voorgeschreven mogelijkheden (bijv. voorzieningen die op basis van contante waarde zijn berekend).
5. Directe toevoegingen of onttrekkingen aan reserves zijn niet toegestaan. Alle toevoegingen of onttrekkingen dienen plaats te vinden via resultaatbestemming.
6. Het onderscheid tussen een reserve en een voorziening is in overeenstemming met de regelgeving opgenomen in het BBV. De BBV regelgeving wordt hierbij gevolgd.
7. Indien gebruik wordt gemaakt van een egalisatiereserve moet worden voldaan aan kostendekkendheid. Per egalisatiereserve zal een minimumbedrag en een maximum bedrag genoemd moeten worden, indien de raad daarover besloten heeft. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hanteren van een maximale omvang van de reserve dat een bepaald percentage bedraagt van de geraamde opbrengst.
8. De omvang van de reservepositie die aangehouden wordt past bij de risico's, schaalgrootte en ambitieniveau van de gemeente en maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.
9. De algemene reserve en de algemene reserve grondexploitatie worden jaarlijks aangevuld/afgeroomd, waarbij het weerstandsvermogen van zodanige omvang is dat (on)verwachte risico's en (niet) kwantificeerbare verliezen kunnen worden opgevangen.
10. Vrijgevallen bedragen door herschikking van reserves en voorzieningen worden toegevoegd aan de algemene reserve.
11. Voorzieningen worden onafhankelijk van het resultaat gevormd.
12. Aan de vorming, aanwending en opheffing van reserves en voorzieningen moet een bestendige gedragslijn ten grondslag liggen. De onderbouwing van de reserves en voorzieningen kunnen niet jaarlijks een 100% andere invalshoek hebben; d.w.z. een ander doel krijgen.
13. Behaalde resultaten bij verkoop van gemeentelijke eigendommen, die niet zijn opgenomen in de grondexploitatie, vallen vrij ten gunste van de algemene reserve dan wel worden ten laste van de algemene reserve gebracht (bij boekverlies).
14. Reserves beneden de € 25.000 worden niet gevormd.
15. Het bedrag boven het maximale saldo van de algemene reserve wordt aangewend voor het op peil brengen van de bestemmingsreserves.

Waardering voorzieningen:

Voorzieningen bestaande risico's (art 44 1b)

Hieronder vallen de voorzieningen voor oninbare debiteuren (algemeen en SozaWe).

De voorziening wordt als volgt gevormd:

Belastingdebiteuren:

- Ouder dan 2 jaar: 80% oninbaar
- Tussen 1 en 2 jaar: 50% oninbaar
- Ouder dan 6 maanden: 10% oninbaar

Voor de overige vorderingen wordt een voorziening gevormd op basis van beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.

Bij SoZaWe vindt deze beoordeling per debiteur plaats met uitzondering van debiteuren met een saldo < € 1.500 en vorderingen waarvan de vordering is ontstaan in het lopende boekjaar en vorderingen waarvan er een ontvangst heeft plaatsgevonden in het lopende boekjaar. Voor posten > € 50.000 gelden de uitzonderingen niet, deze worden meegenomen in de beoordeling. Naast de individuele bepaling geldt dat de vorderingen WWB voor 75% als oninbaar worden beschouwd.

Voorziening bestaande risico's (art 44 1c).

Hieronder vallen de onderhoudsvoorzieningen. De hoogte van de voorzieningen worden bepaald aan de hand van de aanwezige (meerjarige) onderhoudsplannen.

Voorziening m.b.t. van derden verkregen middelen (art 44.2)

Hieronder valt de voorziening riolering. De hoogte wordt bepaald aan de hand van het (vastgestelde) gemeentelijke rioleringsplan.

Voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Hieronder vallen de voorzieningen van de lopende pensioenverplichtingen (oftewel de voorziening van de (oud)bestuurders die een pensioenuitkering krijgen) en die van de verwachte pensioenverplichtingen voor voormalige en huidige wethouders (oftewel de voorziening van de (oud) bestuurders die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt). Deze voorzieningen worden bepaald aan de hand van actuariële berekeningen van RAET.

Uitvoering

In samenwerking tussen de PVM-ers (= productverantwoordelijke medewerkers) en financieel consultants van het cluster planning en control zijn de reserves en de voorzieningen voor 2018 en voor 2019-2022 beoordeeld. Bij de beoordeling is rekening gehouden met de door het college vastgestelde uitgangspunten.

Bij de jaarlijkse beoordeling van de reserves en voorzieningen is het noodzakelijk om te inventariseren of de hoogte van de reserve in overeenstemming is met de door de raad bepaalde bestemming. Op deze manier wordt inzichtelijk of de gewenste omvang van de reserves in relatie is tot het gewenste bestaande beleid. De uitkomsten van de beoordeling 2018 en 2019-2022 worden meegenomen bij de kaderbrief 2020-2023. Bij de behandeling van de kaderbrief kunnen wensen en prioriteiten afgezet worden tegen eventuele overschotten binnen het eigen vermogen (reserves).

Gevolgen beoordeling reserves en voorzieningen jaarrekening 2018

Als uitgangspunt voor de beoordeling reserves en voorzieningen jaarrekening 2018 is de eindstand van de reserves en voorzieningen in de jaarrekening 2017 genomen. De beoordeling 2018 heeft de volgende resultaten opgeleverd: In 2018 is de buffer van de algemene reserve grondexploitatie € 410.311 te hoog, dit bedrag valt daarom vrij. Het restantbedrag van de reserve streekagenda € 20.296 valt ook vrij. De vrijgevallen bedragen maken onderdeel uit van het exploitatieresultaat. Deze maken onderdeel uit van het resultaat na bestemming 2018 ad. € 940.000 positief.

Verder heeft de beoordeling van de reserves en voorzieningen de volgende instellingen/opheffingen voor de reserves, voorzieningen en schulden tot gevolg: het opheffen van 2 reserves (reserve streekagenda en reserve inbraakpreventie) en het vormen van 2 nieuwe reserves (reserve precariobelasting en kapitaalreserve).

Sinds de gewijzigde BBV-regelgeving per 2010 over reserves heeft de raad de bevoegdheid om onttrekkingen en toevoegingen tot en met 31 december van het betreffende boekjaar met tijdige begrotingswijzigingen te autoriseren. Na 31 december van het boekjaar kunnen onrechtmatige onttrekkingen niet meer teniet gedaan worden.

Beslispunten reserves

Bij de programmabegroting 2018-2022 zijn door de raad de toevoegingen en onttrekkingen 2018 vastgesteld. Deze hoeven in feite niet nogmaals te worden vastgesteld, maar om duidelijkheid te verstrekken over de mutaties van de komende jaren worden ze wel bij de beslispunten genoemd. Afwijkingen tussen begroting en realisatie moeten wel middels deze nota worden vastgesteld.

71600 Algemene Reserve

1. Reserve handhaven per 31-12-2018, bodembedrag is € 3 miljoen
2. Toevoeging totaal € 3.164.240,04 in 2018 (gerealiseerd resultaat 2017)
3. Onttrekking totaal € 1.357.264 in 2018 (zie specificatie)
4. Onttrekkingen in 2019 € 3.734.259, 2020 € 1.034.126, 2021 € 100.000.

71601 Algemene Reserve grondexploitatie

1. Reserve handhaven per 31-12-2018
2. Toevoeging in 2018 € 420.347
3. Onttrekking in 2018 € 30.722
4. Vrijval in 2018 € 410.311
5. Toevoeging 2019 € 1.139.940; 2020 € 257.557; 2021 € 99.573; 2022 € 113.953

71602 Lastenverlichting

1. Reserve handhaven per 31-12-2018
2. In 2018 € 186.446 onttrekken vanuit de reserve
3. In 2019 € 225.000 onttrekken

71704 Reserve Streekagenda

1. Onttrekkingen 2018 € 31.340,26
2. Vrijval reserve per 31-12-2018 € 20.296
3. Reserve opheffen op 31-12-2018

71706 Reserve Precariobelasting

1. Reserve precariobelasting vormen per 31 december 2018.
2. Toevoeging van € 2.409.000, betreft extra opbrengst precariobelasting over de jaren 2016 tot en met 2018.
3. Toevoeging van € 2.400.000 voor de jaren 2019 tot en met 2021 (elk jaar € 800.000).

71707 Reserve strategische projecten

1. Reserve handhaven per 31-12-2018
2. Toevoegingen 2018: € 249.550
3. Onttrekkingen 2018: € 329.188,60
4. Onttrekkingen 2019: € 600.311. 2020: € 2.411.000. 2021: € 185.000. 2022: 170.000.

71708 Reserve Reorganisatieontwikkeling

1. Reserve handhaven per 31 december 2018.
2. Onttrekking in 2018 € 28.670.
3. Onttrekkingen in 2019 € 37.420, 2020 € 22.200, 2021 € 12.700 en 2022 € 9.200

71709 Reserve Sociaal Domein

1. Instemmen met de onttrekking 2018 € 749.122
 - a. Participatie € 200.000
 - b. Huishoudelijke hulp € 169.000
 - c. Uitvoeringscapaciteit Sociaal Domein € 17.289
 - d. Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting € 169.874
 - e. De bibliotheek op de school, dyslexie en dyscalculie € 20.959
 - f. Formatie Sociaal Domein € 147.000 (cf begroot)
 - g. Stappenplan en tijdspad visie Sociaal domein € 25.000
2. Instemmen met de onttrekking 2019 € 1.205.527. 2020 € 424.959. 2021 € 269.000.
3. Reserve handhaven per 31-12-2018

71710 Reserve Riolering

1. Reserve handhaven per 31-12-2018

71711 Reserve Overheveling Budgetten

1. Reserve handhaven per 31 december 2018.
2. Toevoeging van € 529.500 conform raadsbesluit 18 december 2018.
3. Onttrekking van € 526.500 conform raadsbesluit 19 december 2017.
4. Onttrekking 2019 van € 529.500 conform raadsbesluit 18 december 2018.

71712 Reserve Monumenten

1. Reserve handhaven per 31-12-2018
2. Toevoegingen 2018 € 16.600
3. Onttrekkingen 2019 € 13.600

71713 Reserve Inbraakpreventie

1. Onttrekking 2018: € 66.702
2. Reserve opheffen per 31-12-2018

71717 Kapitaalreserve

1. Instellen van Kapitaalreserve per 31 december 2018

Beslispunten voorzieningen

Bij de programmabegroting 2018-2022 reeds door de raad vastgestelde dotaties en aanwendungen 2018 hoeven in feite niet nogmaals te worden vastgesteld. Om duidelijkheid te verstrekken over de mutaties van de komende jaren worden ze wel bij de beslispunten genoemd. Afwijkingen tussen begroting en realisatie moeten wel middels deze nota worden vastgesteld.

71800 Voorziening oninbare debiteuren

1. Handhaven voorziening per 31 -12 2018
2. Dotatie aan de voorziening in 2018 € 13.244,08
3. Aanwending van de voorziening in 2018 € 185.708,94

71801 Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe

1. De voorziening handhaven per 31-12-2018
2. Dotatie 2018: € 186.364
3. Aanwending 2018: € 131.788

71900 Voorziening onderhoud gymlokalen

1. Voorziening handhaven per 31 december 2018.
2. Dotatie in 2018 € 25.000 obv MOP 2015-2024
3. Aanwending in 2018 in totaal € 6.495
4. Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 25.000
5. Aanwending 2019 € 39.804 (uitgesteld onderhoud uit 2017 en 2018) en € 12.706 volgens de MOP 2015-2024; in 2020 € 144.728; in 2021 € 20.420; in 2022 € 11.806 en 2023 € 154.545

71901 Voorziening onderhoudsgelden De Kompaan

1. Voorziening handhaven per 31 december 2018
2. Aanwending in 2018 € 22.819
3. Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 16.000
4. Aanwending 2019 € 1.839 volgens MOP 2017-2026; 2020 € 96.939; 2021, € 2.202; 2022 € 12.139 en 2023 € 8.37

71902 Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal

1. Voorziening handhaven per 31 december 2018
2. Dotatie in 2018 € 15.500
3. Aanwending in 2018 € 56.120
4. Dotatie 2019-2022: jaarlijks € 15.500
5. Aanwending 2019 € 19.651 (uitgesteld onderhoud uit 2018) en € 5.051 volgens de MOP 2017-2026; 2020 € 19.361; 2021 € 8.801; 2022 € 38.501 en 2023 € 7.824

71903 Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3B's

1. Voorziening handhaven per 31 december 2018
2. Dotatie in 2018: geen
3. Aanwending in 2018 € 377.048 (= Bosbad € 10.992 en 2B's € 366.056)
4. Aanwending in 2019 € 76.843 volgens de MOP 2017-2026; 2020: € 234.549; 2021 € 18.312; 2022 € 111.682 en 2023 € 35.792

71904 Voorziening onderhoud gebouwen

1. Voorziening handhaven per 31-12-2018
2. Dotatie aan voorziening 2018 € 65.000
3. Jaarlijkse dotatie aan voorziening 2019 en verder € 65.000
4. Aanwending in 2018 € 184.913
5. Aanwending in 2019 € 298.491, 2020 € 34.096, 2021 € 10.500 en 2022 € 44.650

71940 Voorziening riolering

1. Voorziening handhaven per 31-12-2018
2. Aanwending voorziening 2018 i.v.m. investeringen vrijverval riolering 2018 € 326.451
3. Dotatie voorziening 2018 voor exploitatie 2018 € 475.490
4. Dotatie voorziening spaardeel 2019 € 419.698, 2020 € 442.202, 2021 € 442.351, 2022 € 442.543
5. Aanwending in 2019: investeringen vrijverval riolering € 441.000 en doorgeschoven werkzaamheden vanuit 2016 € 13.650 en 2018 € 114.549.
6. Aanwending in 2020-2023: Jaarlijks projecten vrijverval riolering € 441.000

71950 Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders

1. Voorziening handhaven per 31-12-2018
2. Dotatie aan voorziening 2018 € 52.386
3. Aanwending van de voorziening 2018 € 102.109
4. Jaarlijkse dotatie aan de voorziening 2019 en verder € 25.000
5. Jaarlijkse aanwending van de voorziening 2019 en verder € 100.000

71951 Voorziening pensioenverplichtingen voormalig en huidige wethouders

1. Voorziening handhaven per 31-12-2018
2. Dotatie aan voorziening 2018 € 123.693
3. Jaarlijkse dotatie aan voorziening 2019 en verder € 50.000

Verloopoverzichten

Verloopoverzicht reserves

x € 1.000

Saldo per	Nummer	Saldo per 1-jan-18	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-18
1.2 Algemene reserves						
Algemene reserve	71600	15.444	3.164	1.312	0	17.296
Totaal algemene reserves		15.444	3.164	1.312	0	17.296
1.3 Bestemmingsreserves opvangen schommelingen tarieven						
Reserve lastenverlichting	71602	1.106	0	186	0	920
Totaal bestemmingsreserves opvangen schommelingen tarieven		1.106	0	186	0	920
1.4 Bestemmingsreserves						
1.4.1 Bestemmingsreserves grondexploitatie						
Algemene reserve grondexploitatie	71601	2.178	390	0	410	2.157
Totaal bestemmingsreserves grondexploitatie		2.178	390	0	410	2.157
1.4.2 Overige bestemmingsreserves						
Reserve streekagenda	71704	52	0	31	20	0
Reserve precariobelasting	71706	0	2.409	0	0	2.409
Reserve strategische projecten	71707	3.592	250	329	0	3.512
Reserve organisatieontwikkelingen	71708	210	0	29	0	181
Reserve Sociaal Domein	71709	2.823	0	749	0	2.074
Reserve riolering	71710	219	0	0	0	219
Reserve overheveling budgetten	71711	527	530	527	0	530
Reserve monumenten	71712	97	17	0	0	113
Reserve inbraakpreventie	71713	67	0	67	0	0
Totaal overige bestemmingsreserves		7.586	3.205	1.732	20	9.038
Totaal bestemmingsreserves		10.870	3.594	1.918	431	12.116
Totaal reserves		26.314	6.759	3.230	431	29.412

Verloopoverzicht voorzieningen

x € 1.000

Voorzieningen	Nummer	Saldo per 1-jan-18	Dotatie	Vrijval	Aanwending	Saldo per 31-dec-18
1. Voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1b)						
Voorziening oninbare debiteuren	50200	316	13	-	186	144
Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe	50202	613	186	-	132	668
Totaal voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1b)		929	200	-	317	812
2. Voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1c)						
Voorziening onderhoud onderwijsgeb. en gymlok.	50306	268	25	-	6	286
Voorziening onderhoudsgelden De Kompaan	50308	131	16	-	23	124
Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal	50310	99	16	-	56	58
Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3 B's	50314	1.571	-	-	377	1.194
Voorziening onderhoud gebouwen	50318	585	65	-	185	465
Totaal voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1c)		2.654	122	-	647	2.128
3. Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen (art 44.2)						
Voorziening riolering	50316	5.002	475	-	326	5.151
Totaal voorzieningen mbt van derden verkregen middelen (art 44.2)		5.002	475	-	326	5.151
4. Voorzieningen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen						
Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders	50508	1.629	52	-	102	1.579
Voorziening pens.verplichtingen vm. + huidige wethouders	50516	912	124	-	-	1.036
Totaal voorzieningen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen		2.541	176	-	102	2.615
Totaal voorzieningen		11.127	973	-	1.393	10.706

Toelichting per reserve

Algemene reserve

1.	Nummer reserve	71600
2.	Naam (deel-) PVM-er	Peter Roos
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Bestuur en dienstverlening
		Product: Algemene inkomsten en uitgaven
		Deelproduct: Algemene uitkering, deelnemingen en overig
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	n.v.t. Artikel 43 van het BBV schrijft de algemene reserve voor.
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	De algemene reserve heeft een algemeen karakter en is vrij aanwendbaar. Voor het gebruik van de algemene reserve is, zoals voor alle reserves, altijd een expliciet raadsbesluit vereist. De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers (het opvangen van onvoorzienbare risico's en calamiteiten). Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente. De provincie toetst of de algemene reserve het gewenste niveau heeft.
8.	Soort reserve	Algemene reserve
9.	Motief vorming reserve	Risicomotief
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De voeding van de reserve vindt plaats door toevoeging van een positief rekeningresultaat. Daarentegen komt een eventueel negatief rekeningresultaat ten laste van de algemene reserve.

11.	Looptijd	Startdatum: onbekend
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Bij de algemene reserve wordt uitgegaan van een ondergrens van € 3.000.000. Daarnaast wordt elk jaar de benodigde weerstandscapaciteit berekend.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2018
		Het voordelige rekeningsaldo 2017 ad € 3.164.240 is toegevoegd aan de algemene reserve. Dit is inclusief de bestemmingen vergunningshouders € 380.000 en Biodiversiteitsplan € 30.000 (zie ook bij onttrekkingen).
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	N.v.t.
15.	Verklaren mutaties in reserve- in 2018	Toevoeging:
		1. Rekeningresultaat 2017 € 3.164.240,04
		Onttrekking:
		1. Ondersteuning zorgeconomie € 25.342 (nieuw beleid 2017-2020)
		2. Vergunninghouders € 380.000 (bestemming rekeningresultaat 2017)
		3. Project Mader € 46.621 (nieuw beleid 2017-2020)
		4. Buurtsportcoaches € 12.500 (nieuw beleid 2017-2020)
		5. Leeuwarden Culturele hoofdstad € 5.000
		6. Verkoop snippergrond € 5.000 (dekkingsplan 2015-2018)
		7. Bijdrage N381 € 21.730 (nieuw beleid 2016-2019)
		8. Uitvoeringsprogramma Biobased Economy € 182.407 (nieuw beleid

		2017-2020)
		9. MOP-wegen € 250.000 (nieuw beleid 2017-2020)
		10. Vooraanzicht gemeentehuis € 12.500 (nieuw beleid 2017-2020)
		11. Knelpunt wegen € 75.000 (nieuw beleid 2017-2020)
		12. Uitvoeringsagenda woonvisie € 20.895 (nieuw beleid 2017-2020)
		13. Omgevingswet/bestemmingsplannen € 49.470 (nieuw beleid 2017-2020)
		14. Samenwerking OWO € 119.000 (raadsbesluit 19 juni 2018)
		15. Rekenkamer € 4.200 (amendement 27-01-2015)
		16. Digitalisering dienstverlening & bedrijfsvoering € 50.585 (nieuw beleid 2017-2020)
		17. Ondersteuning werkgelegenheid en leefbaarheid € 52.014 (nieuw beleid 2017-2020)
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Onttrekkingen:
		1. Ondersteuning zorg economie: de uitgaaf in 2018 bedraagt € 25.342. Het restant € 65.946 komt in 2019 weer beschikbaar. Ondernemers, scholen, zorginstellingen etc. hebben meegedacht over initiatieven rondom zorg economie. Een deel van de ideeën wordt momenteel uitgevoerd en een deel is nog niet 'uitvoeringsrijp'. In 2019 gaan we verder met samenhangende acties om de zorg economie te versterken.
		2. Culturele Hoofdstad: er is € 5.000 besteed voor subsidie voor Kattinga. Het restant ad € 2.400 wordt in 2019 toegevoegd aan budget Mader.
		3. Uitbreiding sportcomplex Waskemeer: de aankoop van de grond is begin 2017 gerealiseerd. De RO-procedure loopt nog. Budget € 240.000 wordt doorgeschoven naar 2019.

		4. Project Mader: de uitgaven zijn in 2018 € 46.621. Het restant € 103.835 wordt doorgeschoven naar 2019.
		5. Fonds Ooststellingwerf: dit betreft de overgebleven middelen uit 2017 die weer in 2018 zijn toegevoegd aan het budget. In 2018 zijn de aangevraagde middelen lager dan het budget. De geraamde onttrekking blijft achterwege, komt weer beschikbaar in 2019.
		6. Uitvoeringsprogramma Biobased Economy: De lasten voor het uitvoeringsprogramma waren € 182.407, het restant 2018 wordt doorgeschoven naar 2019..
		7. Breedband: Bij de behandeling van de programmabegroting 2019-2022 bent u akkoord gegaan met een andere inzet van deze middelen met ingang van 2019. Dit betreft Biobased Economy € 300.000 en Omgevingswet € 196.000..
		8. Woonvisie: De uitgaaf in 2017 is € 20.895, het restant € 58.670 blijft beschikbaar in 2019.
		9. Omgevingswet/bestemmingsplannen: de totale uitgaven zijn € 49.470 geweest, het restant € 157.967 komt weer in 2019 beschikbaar.
		10. Biosintrum: de bouw is gestart in 2017 en wordt opgeleverd in 2019. De geraamde onttrekking wordt doorgeschoven naar 2019.
		11. Biodiversiteitsplan: Eén van de pijlers van de versnellingsagenda Duurzaam Ooststellingwerf 2030' die in september 2017 door de raad is vastgesteld, is biodiversiteit. Deze pijler moet nog worden uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Voor dit proces wordt een periode van twee jaar uitgetrokken. De uitvoering is gepland voor 2019 en 2020. De onttrekking van € 30.000 schuift door naar 2019.
		12. Ondersteuning werkgelegenheid en leefbaarheid: de uitgaven zijn € 52.014, het restant € 22.986 blijft beschikbaar voor de periode 2019-2020.
		13. Bestuurlijke samenwerking: het restantbudget wordt doorgeschoven naar 2019, omdat de verplichtingen over het jaar 2018 gaan.
17.	Verklaren mutaties in	Onttrekking (voor specificatie zie bijlage hierna):

	reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	2019: € 3.734.259
		2020: € 1.034.126
		2021: € 100.000
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2018, bodembedrag is € 3 miljoen.
		2. Toevoeging totaal € 3.164.240,04 in 2018 (gerealiseerd resultaat 2017)
		3. Onttrekking totaal € 1.312.264 in 2018 (zie specificatie)
		4. Onttrekkingen in 2019 € 3.734.259, 2020 € 1.034.126, 2021 € 100.000.

Toelichting onttrekking algemene reserve

			Begroting	Werkelijk	Begroting		Begroting		Begroting	
Onttrekkingen/verminderingen dekking afschrijving	Progr.	Wijz.	2018	2018	2019 oud	2019 nieuw	2020 oud	2020 nieuw	2021 oud	2021 nieuw
Onttrekkingen										
Onttrekking programma 1	1									
Ondersteuning zorg economie (nieuw beleid 2017-2020)			91.288,00	25.342,00	50.000,00	115.946,00	50.000,00	50.000,00		
Vergunninghouders (bestemming rekeningsresultaat 2017)			380.000,00	380.000,00						
Tekort Jeugd (dekking begroting 2019-2022)					750.000,00	750.000,00	400.000,00	400.000,00		
Onttrekking programma 2	2									
Project Mader (nieuw beleid 2017-2020)			150.456,00	46.621,00		106.235,00				
Buurtspoorcoaches (nieuw beleid 2017-2020)			12.500,00	12.500,00						
Fonds Ooststellingwerf (raadsbesluit 19 juni 2018)			50.829,00			50.829,00				
Leeuwarden culturele hoofdstad (motie 12 november 2013)			7.400,00	5.000,00						
Uitbreiding sportcomplex Waskemeer (raadsbesluit 21 juni 2016)			240.000,00			240.000,00				

Onttrekking programma 3	3									
Uitvoeringsprogramma Biobased Economy (nieuw beleid 2017-2020)			250.000,00	182.407,00		125.000,00				
MOP-wegen (nieuw beleid 2017-2020)			250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00		
Voorraanzicht gemeentehuis (nieuw beleid 2017-2020)			12.500,00	12.500,00	12.500,00	12.500,00	12.500,00	12.500,00		
Knelpunt wegen (nieuw beleid 2017-2020)			75.000,00	75.000,00						
Uitvoeringsagenda woonvisie (nieuw beleid 2017-2020)			79.565,00	20.895,00	70.000,00	128.670,00	70.000,00	70.000,00		
Omgevingswet/bestemmingsplannen (nieuw beleid 2017-2020)			207.437,00	49.470,00	72.000,00	229.967,00	72.000,00	72.000,00		
Bijdrage vergoeding N381 (nieuw beleid 2016-2019)			21.730,00	21.730,00						
Verkoop overhoeken/snippergrond (dekkingsplan 2015-2018)			5.000,00	5.000,00						
Breedband (nieuw beleid 2017-2020)			500.000,00							
Biodiversiteitsplan (bestemming rekeningsresultaat 2017)			30.000,00			30.000,00				
Biobased Economy (nieuw beleid 2019-2022)					100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Aankoop aula Oosterwolde (raadsbesluit 18 december 2018)					251.500,00	251.500,00				
Onttrekking programma 4	4									
Gebouw Ecommunity center (raadsbesluit 27 september 2016)			1.000.000,00			1.000.000,00				
Omgevingswet (nieuw beleid 2019-2022)					196.000,00	196.000,00				
Onttrekking programma 6	6									
Verhoging budget rekenkamer (raadsbesluit 27 januari 2015)			4.200,00	4.200,00						
Digitalisering dienstverlening & bedrijfsvoering (nieuw beleid 2017-2020)			51.302,00	50.585,00						
Ondersteuning werkgelegenheid en leefbaarheid (nieuw beleid 2017-2020)			75.000,00	52.014,00	79.626,00	102.612,00	79.626,00	79.626,00		
Samenwerking OWO (raadsbesluit 19 juni 2018)			164.000,00	119.000,00		45.000,00				
Totaal onttrekkingen			3.658.207,00	1.312.264,00	1.831.626,00	3.734.259,00	1.034.126,00	1.034.126,00	100.000,00	100.000,00

Algemene reserve grondexploitatie

1.	Nummer reserve	71601
2.	Naam (deel-) PVM-er	Henri Jonker
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Ruimtelijke en economische ontwikkeling
		Product: Planontwikkeling
		Deelproduct: Ontwikkelplannen incl. Grondexploitatie (P54.100.1)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Het opvangen van verliezen, bijvoorbeeld van niet kostendekkende complexen, rente van nog niet in exploitatie genomen complexen, en verlaging van verkoopprijzen.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Opvangen van risico's en tegenvallers. Deze reserve dient alleen ter dekking van de risico's in de grondexploitatie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De reserve wordt gevoed door winsten van complexen.
11.	Looptijd	Startdatum: Onbekend
		Einddatum: Permanent
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Voorstel is de hoogte van de reserve grondexploitatie te baseren op een bedrag voor mogelijke risico's en een bedrag voor grondaankopen. De hoogte van het risicobedrag is gebaseerd op de notitie Gemeente Governance Grond(ig) beleid van Deloitte uit september 2007. Vanaf

		2007 wordt 10% buffer aangehouden voor risico's m.b.t. toekomstige verkopen voor de komende 5 jaar (2016-2024).
13.	Bijzonderheden	De werkzaamheden die verband houden met de grondexploitatie gaan zich nu concentreren op de ontwikkeling in het licht van de demografische ontwikkelingen op de woningmarkt. Nieuwe plannen zullen zich sporadisch voordoen en er zal meer nadruk komen te liggen op herontwikkeling en herbestemming. Daarnaast zal nadruk komen op het faciliteren van particulier initiatief (de anterieure overeenkomsten). Op 23 mei 2017 is de Woonvisie 2017-2022 door de raad vastgesteld. Hierbij gaan we inspelen op de nieuwe situatie nu de demografische ontwikkeling zich blijft voordoen.
		Met ingang van 1 januari 2016 is de regelgeving in het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) ten aanzien van gronden, waarvoor nog geen reëel en stellig voornemen is om deze in de nabije toekomst te bebouwen, gewijzigd. Deze 'NIEGG' gronden zijn in 2016 voor marktwaarde overgebracht naar materiële vaste activa. Dit houdt in dat er geen toepassingen meer zullen plaatsvinden ten behoeve van de NIEGG.
		Jaarrekening 2018
		Met ingang van 2016 moet de gemeente vennootschapsbelasting gaan afdragen over winsten die in de complexen worden behaald. Over 2018 is een voorlopige aanslag € 24.296 opgelegd. Dit wordt in afwijking van de paragraaf Grondbeleid 2018 niet ten laste van de complexen gebracht, maar ten laste van de reserve grondexploitatie.
		Voor het bepalen van tussentijdse winst bij de complexen moet de POC-methode (percentage of completion) worden toegepast. De POC methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten, als de kosten verkeert. De totale winst over de individuele grondexploitatie wordt opgedeeld/toegerekend aan de reeds verkochte kavels. Dit heeft er in 2018 toe geleid dat we een winst moesten nemen van € 420.000.
		Het bedrag ontvangen van het Rijk voor het Masterplan Venekoten centrum-Venekoten noord is in deze reserve geparkeerd. Door de gewijzigde BBV-regels kunnen investeringen maatschappelijk nut niet meer in een keer ten laste worden gebracht van de reserve.
		Als de diverse projecten gereed zijn wordt er op afgeschreven, dekking van de afschrijvingslast zal dan plaatsvinden van de rijksmiddelen

		gedurende de looptijd.
		De stand van de reserve per 31 december voor het Masterplan is € 1.731.792,14 (€ 5 miljoen minus € 3.268.207,86). Het bodembedrag voor de reserve is berekend op € 425.561. De stand van de reserve is € 835.872 Dit betekent dat € 410.311 kan vrijvallen ten gunste van het resultaat.
14	Bijlagen welke ten grondslag liggen	Woonvisie 2017-2022
		Nota grondprijzen 2018
		Nota grondprijzen 2019
15	mutaties in reserve in 2018	Toevoeging:
		Toevoeging van € 420.347 als winstneming i.v.m. POC-methode
		Onttrekking:
		1. Onttrekking € 6.426 ten behoeve van woonmarkt/grexmanager.
		2. Onttrekking € 24.296 vennootschapsbelasting
		Vrijval:
		Vrijval van € 410.311
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	1. Hogere toevoeging € 420.347 aan reserve door het hanteren van de POC-methode.
		2. Onttrekking vennootschapsbelasting € was niet geraamd.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Toevoegingen
		2019: € 1.139.940
		2020: € 257.557

		2021: € 99.573
		2022: € 113.953
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2018
		2. Toevoeging in 2018 € 420.347
		3. Vrijval in 2018 € 410.311
		4. Toevoeging 2019 € 1.139.940, 2020 € 257.557, 2021 € 99.573, 2022 € 113.963

Reserve lastenverlichting

1.	Nummer reserve	71602
2.	Naam (deel-) PVM-er	Aly Pol
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Ruimtelijke en economische ontwikkeling
		Product: Afvalinzameling
		Deelproduct: Huishoudelijk afval (P56.140.1/65311- 65317)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Een eventueel voordelig saldo van de afvalverzameling te reserveren voor teruggave aan de burgers en investeringen milieustraat (raadsbesluit november 2006).
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve voor egalisatie van tarieven (niet specifiek te besteden)

9.	Motief vorming reserve	Egalisatiemotief
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Exploitatievoordeel reiniging
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend
		Einddatum: doorlopend
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De omvang van de reserve is voldoende om de doelstelling te kunnen verwezenlijken. Voor een minimumniveau van de reserve is besloten 10% van de lasten = € 250.000 (afgerond). Het meerdere in de reserve kan verder ingezet worden voor tarief egalisatie dan wel voor teruggave aan de inwoner.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2018
		De reserve is bij de jaarrekening 2016 omgevormd naar reserve lastenverlichting afval en riolering met een onderscheid in een deel voor egalisatie reiniging en een deel lastenverlichting voor riolering en afval. In 2017 is € 122.000 ingezet als lastenverlichting bij riolering. De raad heeft bij de behandeling van de kaderbrief 2018-2021 besloten dat het restant van het deel voor lastenverlichting (€ 828.000) vanaf 2018 wordt ingezet om het vaste tarief afvalstoffenheffing te egaliseren en langer op een laag niveau te houden. Deze reserve wordt vanaf 2018 niet meer gebruikt voor lastenverlichting bij riolering.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Excelsheet berekening reserve
15.	Verklaren mutaties in reserve -in 2018	Toevoeging 1. €0 Onttrekking 1. € 186.446

16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Onttrekking voor afval is € 39.554 lager dan de begroting De lagere onttrekking ontstaat voornamelijk door een hogere opbrengst Nedvang 4^e kwartaal 2017 dan was opgenomen. (€ 37.000 hoger). De verwachte opbrengsten Nedvang 2018 zullen ca € 30.000 hoger zijn dan begroot. De lasten voor doorbelasting salarissen en opslag overhead zijn ca € 21.000 euro hoger. Dit komt doordat de salarislasten op totaalniveau hoger zijn waardoor de doorbelasting van de salarissen ook hoger wordt.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Toevoeging 1. Nvt Onttrekking in 2019 € 224.000
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2018 2. In 2018 € 186.446 onttrekken vanuit de reserve 3. In 2019 € 224.000 onttrekken

Reserve streekagenda

1.	Nummer reserve	71704
2.	Naam (deel-) PVM-er	Lidia Huisman
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Jouke Jongsma
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Ruimtelijk en economische ontwikkeling
		Product: Recreatie en toerisme
		Deelproduct: Recreatie en toerisme (51.070.1 / 63015)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Herijking R+V 2008, 17 juni 2008

7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Uitvoering gebiedsgericht beleid (ROM Restopgave, lopende zaken Kaderplan Appelscha, Plattelânsprojekten).
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De reserve werd gevoed uit de opgeheven reserve ROM (overheveling van het bedrag). Met ingang van 1-1-2014 is de naam van de reserve Gebiedenbeleid gewijzigd in de reserve Streekagenda.
11.	Looptijd	Startdatum: 2008
		Einddatum: 2018
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De omvang vloeit voort uit de restopgave ROM, Kaderplan Appelscha en nog lopende projecten vanuit Plattelânsprojekten. Daarnaast wordt jaarlijks structureel bijgedragen voor cofinanciering en bureaunkosten voor de Streekagenda en dergelijke.
		In de primitieve begroting is jaarlijks € 50.000 structureel een uitvoeringsbudget beschikbaar voor de Streekagenda en dus niet meer vanuit de reserve.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2018
		Vanaf 1-1-2018 was er nog een bedrag van € 51.536 voor de uitvoering van de Streekagenda 2018. Er is in totaal € 31.340 uitgegeven. Een deel van het budget heeft nog betrekking op de uitvoering van de ROM restopgave en de beheerskosten vm Camping Kale Duinen (€ 13.696). Deze is inmiddels verkocht. Verder was er budget beschikbaar voor Gebiedsontwikkeling Oude Willem (€ 16.940). Dit project loopt nog door in 2019. Hiervan is in 2018 € 9.600 uitgegeven. In 2017 is besloten om de passantenhaven 'De Uutwiek' te Oldeberkoop over te nemen voor € 21.264 (incl. kk). Dan resteert een bedrag van € 20.296 in de reserve Streekagenda.
14.	Bijlagen welke ten grondslag	Gebiedskader

	liggen:	Overzicht verplichtingen gebiedenbeleid 2010-2016
15.	Verklaren mutaties in reserve -in 2018	<u>Onttrekkingen:</u> Aankoop passantenhaven De Uutwiek te Oldeberkoop € 21.740 Gebiedsontwikkeling Oude Willem € 9.600 Totaal € 31.340 <u>Toevoegingen:</u> nvt <u>Vrijval:</u> € 20.296
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Gebiedsontwikkeling Oude Willem: geraamd € 16.940; verantwoord € 9.600. In 2019 volgt het restbedrag. Camping Kale Duinen is verkocht. Geraamde beheerslasten van € 13.696 kunnen vervallen binnen de reserve Streekagenda.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	nvt
18.	Beslispunten	1. Onttrekkingen 2018 € 31.340,26
		2. Vrijval reserve per 31-12-2018 € 20.296
		3. Reserve opheffen op 31-12-2018

Reserve precariobelasting

1.	Nummer reserve	71706
2.	Naam (deel-) PVM-er	Marloes Rutten
3.	Afdeling	Klant & Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: B Product: Belastingen

		Deelproduct: Belastingen en Wet WOZ (P65.040.1)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	18 juni 2019 (behandeling Jaarstukken 2018)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Het voorlopig reserveren van de extra netto-opbrengst van de precariobelasting. Zodra de bezwaar- en beroepsprocedures zijn afgerond worden de opbrengsten geraamd ten gunste van de exploitatie tot en met 2021.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Voeding door toevoeging extra netto-opbrengst precariobelasting
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2018 Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Er is geen gewenste omvang van de reserve te bepalen..
13.	Bijzonderheden	De reguliere opbrengst precariobelasting wordt ten gunste gebracht van de exploitatie. Vanaf het belastingjaar 2016 kan er een extra netto opbrengst precariobelasting worden gerealiseerd doordat tussen Enexis en Liander netwerken zijn geruild. Deze informatie is in 2018 beschikbaar gekomen. Deze reserve is per 31 december 2016 opgeheven en wordt dus nu weer ingesteld voor de extra netto opbrengst precariobelasting, omdat tegen de aanslag bezwaar is ingediend.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Raadsbesluit dd 18 juni 2019
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2018	Toevoeging van de extra opbrengst over de jaren 2016, 2017 en 2018 totaal € 2.409.000.

16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	De beslissing om over de jaren 2016 tot en met 2018 de extra precariobelasting na te vorderen is eind 2018 genomen. De begroting kon niet meer worden gewijzigd.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2022)	De extra opbrengsten over de jaren 2019 tot en met 2021 bedragen € 2.400.000, deze vooralsnog toevoegen aan de reserve (in afwachting van bezwaar en beroep).
18.	Beslisapunten	1. Reserve precariobelasting vormen per 31 december 2018. 2. Toevoeging .van € 2.409.000, betreft extra opbrengst precariobelasting over de jaren 2016 tot en met 2018. 3. Toevoeging van € 2.400.000 voor de jaren 2019 tot en met 2021 (elk jaar € 800.000).

Reserve strategische projecten

1.	Nummer reserve	71707
2.	Naam (deel-) PVM-er	Cees van Bruggen
3.	Afdeling	Klant & Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 4. Strategische projecten
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Raad 17 juni 2008 (Herijking R+V 2007-2008)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Deze reserve is in 2008 in eerste instantie gekoppeld aan de Structuurvisie 2009. In de structuurvisie komen thema's voor. Op 9 november 2010 heeft de raad zich uitgesproken over de prioritering van de grote strategische projecten. Deze zijn enerzijds algemeen beschrijvend. Anderzijds wordt ook de meerjarige ambitie verwoord; hiervan maken planning en middelen onderdeel uit. Het is wenselijk dat de planning en middelen vertaald kunnen worden naar de toekomstige beleidsdocumenten.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve

9.	Motief vorming reserve	Spaar- en bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Nadat de algemene reserve en de overige reserves het maximum benodigde niveau hebben bereikt, worden de jaarlijks eventueel vrijvallende middelen toegevoegd aan deze reserve.
11.	Looptijd	Startdatum: 17 juni 2008
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Een jaarlijkse beoordeling van deze reserve is noodzakelijk aan de hand van nog op te stellen uitgangspunten, inclusief prioritering en wegingscriteria. Hierbij valt te denken aan: verplichtingen ten opzichte van derden, belang van de gemeente, substantiële bijdrage van derden en ontwikkelingsstadium.
13.	Bijzonderheden	<i>Subsidie Masterplan Appelscha N381 gelden € 750.000</i> In 2017 is € 500.000 bij voorschot ontvangen. In 2018 is het restant subsidiebedrag van € 249.550. Op verzoek van de gemeente heeft de provincie Fryslân in 2012 al onderzoekskosten betaald t.b.v. de planontwikkeling van Appelscha Hoog. Een bedrag van € 29.950 moet nog worden terugbetaald en is in 2018 bij de afrekening van de subsidie verrekend.
		<i>Masterplan Regio Appelscha 2017-2019 € 700.000</i> In 2018 is een bedrag van € 299.689 verantwoord (inclusief € 74.785 lasten 2017 ivm overboeking van investering naar exploitatie). Een bedrag van ruim € 400.000 resteert. In februari 2018 heeft u een voorstel in behandeling over toekenning van een subsidie aan de Coöperatie Appelscha Regio 3.0 voor de periode 2019-2020. Daarnaast zijn voor 2019 diverse verplichtingen aangegaan voor het restantbedrag van € 100.000.
		<i>Vorbereidingskrediet wijkvernieuwing Haerenkwartier € 200.000</i> Op 20 februari 2018 heeft u ingestemd met de voorgestelde ontwikkelingsrichting Wijkvernieuwing Haerenkwartier. U heeft een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 200.000. De lasten in 2018 zijn € 42.097. Deze investeringslasten worden tzt betrokken bij de verantwoording van het restant van het projectbudget van € 1,8 miljoen. Dit budget heeft u in 2020 beschikbaar gesteld (Programmabegroting 2019-2022) ten laste van deze reserve.
		<i>Fietsroute Oldeberkoop-Makkinga</i> Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2019-2022 heeft u

		besloten in 2019 € 200.000 beschikbaar te stellen voor de verbetering van de verkeersveiligheid van de fietsroute Oldeberkoop - Makkinga (motie 20 juni 2017). <i>Vervangen fiets- en voetgangersbrug Molenweg te Oosterwolde</i> Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2019-2022 heeft u besloten voor vervanging van de fiets- en voetgangersbrug Groote Singel-Molenweg te Oosterwolde € 250.000 in 2020 beschikbaar te stellen. <i>Recreatief fietspadennetwerk</i> Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2019-2022 heeft u besloten om een aantal halfverharde recreatieve (fiets)paden te verbeteren en te vervangen door betonverharding. Het betreffen de volgende fietspaden: in 2020 Fietspad Schansmeerweg Donkerbroek € 161.000, in 2021 Fietspad Linde traject (Bovenweg - Linde) € 185.000 en in 2022 Fietspad Linde traject (Linde - Bekhof) € 170.000.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Actualisatie R+V 2010-2011 (RB 24-4-2012)
15.	Verklaren mutaties in reserve -in 2018	Onttrekkingen in 2018: Masterplan Regio Appelscha 2017-2019 € 299.688,60 (inclusief € 74.785 lasten 2017 ivm overboeking van investering naar exploitatie). Bodemonderzoek Appelscha Hoog € 29.500 Totaal € 329.188,60 Toevoegingen in 2018: Subsidie Masterplan Appelscha N381 gelden € 249.550 Vrijval: nvt
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Masterplan Regio Appelscha 2017-2019 (raming € 450.000, inclusief overheveling raming 2017 € 200.000): in 2018 is een bedrag van € 299.689 verantwoord. De besteding van het restantbedrag van € 150.000 wordt in 2019 verder ingevuld. Vorbereiding Wijkvernieuwing Haerenkwartier (raming € 200.000): De investeringslasten bedragen € 42.097. Deze worden tzt betrokken bij de verantwoording van het restant van het projectbudget van € 1,8 miljoen.

17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	<u>Onttrekkingen 2019:</u> Masterplan Regio Appelscha 2017-2019 € 400.311 Fietsroute Oldeberkoop-Makkinga € 200.000 Totaal € 600.311
		<u>Onttrekkingen 2020:</u> Projectbudget van wijkvernieuwing Haerenkwartier € 2 miljoen (incl. € 200.000 voorbereidingskrediet) Vervangen fiets- en voetgangersbrug Molenweg te Oosterwolde € 250.000 Recreatief fietspadennetwerk Fietspad Schansmeerweg Donkerbroek € 161.000. Totaal € 2.411.000
		<u>Onttrekkingen 2021:</u> Recreatief fietspadennetwerk Fietspad Linde traject (Bovenweg - Linde) € 185.000
		<u>Onttrekkingen 2022:</u> Recreatief fietspadennetwerk Fietspad Linde traject (Linde - Bekhof) € 170.000
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2018
		2. Toevoegingen 2018: € 249.550
		3. Onttrekkingen 2018: € 329.188,60
		4. Onttrekkingen 2019: € 600.311, 2020: € 2.411.000, 2021: € 185.000, 2022: € 170.000

Reserve reorganisatieontwikkelingen

1.	Nummer reserve	71708
2.	Naam (deel-) PVM-er	Marion Verbeek
3.	Afdeling	Klant en Organisatie

4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Kostenplaats personeelsbudgetten (KPLS101)
		Personeelsbudgetten Directie (69200/11000)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	2004
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Het opvangen van verplichtingen in de personele sfeer als gevolg van organisatieontwikkelingen.
8.	.Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Elk jaar bij de actualisatie wordt de reserve opnieuw berekend.
11.	Looptijd	Startdatum: 2004
		Einddatum: onbepaald.
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	In 2004 is een voorziening ingesteld voor het opvangen van de personele kosten organisatieontwikkelingen (notitie 'Risico in beeld'). Volgens het BBV is het niet mogelijk voor boventallig personeel - die nog niet non-actief zijn en waarvoor geen afvloeiingsregeling is getroffen - een voorziening in te stellen. Daarom is besloten voor het opvangen van de kosten - 'oude gevallen' tot 2011 - een reserve in te stellen (besluit vaststelling jaarrekening 2005).
		Bij de behandeling van de jaarstukken 2012 is besloten het doel van de reserve te wijzigen, hierdoor wordt de omvang van de reserve jaarlijks bepaald.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2018
		De onttrekking voor 2018 bedraagt € 28.670. Dit is € 83.610 minder dan

		begroot.
		Elk jaar bij de actualisatie van reserves wordt een nieuwe doorrekening gemaakt. De berekening die is uitgevoerd voor de periode 2019-2022. De berekening is gemaakt op basis van de bekende verplichtingen en een inschatting hoe de kansen van de betrokkenen liggen op de arbeidsmarkt. De omvang van de reserve is voor deze periode toereikend.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Memo bovenformatieven financiële zaken 2018
15.	Verklaren mutaties in reserve- in 2018	Onttrekking in 2018 € 28.670.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Een tweetal verplichtingen zijn eerder gestopt door eerdere pensionering en aanvaarding werk.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Onttrekking 2019 € 37.420, 2020 € 22.200, 2021 € 12.700 en 2022 € 9.200
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31 december 2018.
		2. Onttrekking in 2018 € 28.670.
		3. Onttrekkingen in 2019 € 37.420, 2020 € 22.200, 2021 € 12.700 en 2022 € 9.200

Reserve sociaal domein

1.	Nummer reserve	71709
2.	Naam (deel-) PVM-er	Arjen Bouland
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Esther Verhagen
5.	Relatie met (deel-)	Programma: 1 Sociaal Domein

	productnummer	Product: Jeugd, WMO en Participatie
		Deelproduct:
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	2006
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Opvangen tekorten of overschotten bij de uitvoering van de 3 decentralisatietaken (Jeugd, Wmo en Participatie).
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Tekorten of overschotten bij de uitvoering van 3 decentralisaties komen ten laste/ten gunste van de reserve.
11.	Looptijd	Startdatum: 2006
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Financieel plafond van de reserve: in lijn met het tekort op het Sociaal Domein van enig jaar. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting het tekort opnieuw ingeschat.
13.	Bijzonderheden	
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Zie documentatie
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2018	Onttrekking totaal € 749.122 :
		1. Participatie € 200.000 (cf begroot)
		2. Huishoudelijke hulp € 169.000 (cf begroot)
		3. Uitvoeringscapaciteit Sociaal Domein € 17.289 (begroot € 17.289 GBT)

		4. Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting € 169.874 (begroot € 437.442) 5. De bibliotheek op de school, dyslexie en dyscalculie € 20.959 (cf begroot) 6. Formatie Sociaal Domein € 147.000 (cf begroot) 7. Stappenplan en tijdspad visie Sociaal domein € 25.000 (cf begroot)
16	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting: De onttrekking voor de uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting is € 267.000 lager. Dit komt door het later invullen van vacatures waardoor de incidentele middelen minder zijn uitgenut. De middelen voor de herinrichting kantoor van € 59.225 zijn in 2018 niet onttrokken. In 2018 is geen uitvoering gegeven aan de herinrichting maar wacht men op de Visie Sociaal Domein.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Onttrekking 2019 totaal € 1.205.527: 1. Participatie € 100.000 2. Huishoudelijke hulp € 269.000 3. De bibliotheek op de school, dyslexie en dyscalculie € 20.959 4. Formatie Sociaal Domein € 147.000 5. Stappenplan en tijdspad Visie Sociaal Domein € 25.000 6. Inzet GBT visie Sociaal Domein en doorontwikkeling GBT € 175.000 7. Communicatiestrategie en monitor Sociaal Domein € 65.000 8. Regie visie Sociaal Domein € 80.000 9. Inzet Scala dorpsgesprekken € 6.000 10. Jeugd: weerbaarheid en jongerenplekken € 50.000 11. Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting € 267.568 Onttrekking 2020 totaal € 424.959 1. Huishoudelijke hulp € 269.000 2. De bibliotheek op de school, dyslexie en dyscalculie € 20.959 3. Inzet GBT visie Sociaal Domein en doorontwikkeling GBT € 85.000 4. Jeugd: weerbaarheid en jongerenplekken € 50.000 Onttrekking 2021 totaal € 269.000 voor huishoudelijke hulp.
18.	Beslispunten	1. Instemmen met de onttrekking 2018 € 749.122 a. Participatie € 200.000 b. Huishoudelijke hulp € 169.000 c. Uitvoeringscapaciteit Sociaal Domein € 17.289 d. Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting € 169.874 e. De bibliotheek op de school, dyslexie en dyscalculie € 20.959 f. Formatie Sociaal Domein € 147.000 (cf begroot) g. Stappenplan en tijdspad visie Sociaal domein € 25.000

		2. Instemmen met de onttrekking 2019 € 1.205.527, 2020 € 424.959, 2021 € 269.000
		3. Reserve handhaven per 31-12-2018

Reserve riolering

1.	Nummer reserve	71710
2.	Naam (deel-) PVM-er	Gertjan Warrink
3.	Afdeling	Klant en organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Jouke Jongsma
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: P8 Inrichting Leefomgeving
		Product: P58.160 Riolering
		Deelproducten: P58.160.1 Rioleringen, P58.160.2 Rioolheffing en P58.160.3 Baatbelasting
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	15 december 2009, verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2010-2014 (vGRP 2010-2014)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Efficiencyresultaten riolering
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Egalisatiemotief
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Op basis van het op 17 maart 2015 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2024 vinden er toevoegingen en onttrekkingen plaats. Efficiencyresultaten worden verrekend met deze reserve. Bij vaststelling van een nieuw GRP in 2019 wordt besloten hoe het aanwezige saldo van deze reserve wordt ingezet.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2009 Eindtijd

		onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	N.v.t.
13.	Bijzonderheden	In maart 2015 is het nieuwe GRP 2015-2019 vastgesteld. Een onderdeel hiervan is dat er op 31-12-2014 een voorziening is ingesteld en dat deze is gevoed met het saldo van deze reserve per 31-12-2014. Deze reserve blijft gehandhaafd en wordt gevoed met efficiencyresultaten van de riolering.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	GRP 2015-2019
		Raadsvoorstel en -besluit 17 maart 2015
15.	Verklaren mutaties in reserve- in 2018	Geen mutaties in 2018
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Geen mutaties in 2018
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Geen mutaties in 2018
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2018

Reserve overheveling budgetten

1.	Nummer reserve	71711
2.	Naam (deel-) PVM-er	Annie van de Boer
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Diverse deelproducten

6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Overheveling van budgetten naar een eerstvolgend begrotingsjaar.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De reserve wordt jaarlijks gevoed, nadat besluitvorming door de raad in december heeft plaatsgevonden. De omvang wordt bepaald aan de hand van een inventarisatie.
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Deze reserve is jaren geleden ingesteld voor het reguleren van niet bestede budgetten in het lopende begrotingsjaar. Wanneer besteding van beschikbare budgetten in het begrotingsjaar onmogelijk is en uitvoering pas in het volgende begrotingsjaar kan plaatsvinden, dan fungeert deze reserve als een administratieve schakel om dat mogelijk te maken. De budgetten worden in het lopende dienstjaar verlaagd en toegevoegd aan de reserve. Aan het begin van het nieuwe begrotingsjaar worden de budgetten weer toegevoegd aan de desbetreffende (deel-)producten, zodat de reserve weer op nul staat.
13.	Bijzonderheden	In de raad van 15 december 2009 is besloten dat aan het overhevelen van budgetten de volgende voorwaarden zijn verbonden:
		· Contractuele afspraken zijn gemaakt, maar waarvan nog geen levering of dienst in het oorspronkelijke jaar heeft plaatsgevonden;
		· Er wordt voldaan aan de criteria Onvoorzien, Onuitstelbaar en Onvermijdbaar ');
		· College- of directiebesluit: bijvoorbeeld in geval van vertraging in de uitvoering.

		') Wat wordt hieronder verstaan?:
		Onvoorzien
		Omstandigheden, die ten tijde van het beschikbaar stellen van het budget niet bekend waren.
		Onvermijdbaar en Onuitstelbaar
		Er zou niet worden voldaan aan een wettelijke verplichting;
		Er zou onrechtmatig worden gehandeld;
		Er zou een (onverantwoorde) onveilige situatie ontstaan;
		Er zou niet worden voldaan aan contractuele verplichtingen;
		Er zijn bestuurlijk concrete afspraken gemaakt of concrete toezeggingen gedaan.
		Daarnaast is budgetoverheveling in principe maar voor één jaar toegestaan. Budgetten kunnen dus niet jarenlang achtereen worden overgeheveld. Het minimumbedrag voor overheveling is € 5.000. Bedragen beneden de € 5.000 worden dus niet overgeheveld.
		Tevens geldt de budgetoverheveling alleen voor exploitatiebudgetten. Niet afgesloten investeringsbudgetten van projecten worden automatisch overgeheveld. Dat geldt eveneens voor budgetten, die worden gedekt uit reserves en voorzieningen of waartegenover middelen van derden staan met een specifieke bestedingsverplichting. De beoordeling en verwerking daarvan heeft plaats bij de eerstkomende nota herziening reserves en voorzieningen bij de jaarrekening.
		Overzichten van de overgehevelde budgetten zijn te vinden bij de begrotingswijzigingen.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Raadsbesluiten nr 12 dd 19 december 2017 en nr 14 dd 18 december 2018.
15.	Verklaren mutaties in	Toevoeging:

	reserve -in 2018	Op 18 december 2018 heeft de raad besloten om € 529.500 over te hevelen naar 2019. Dit betreft:
		1. € 90.000 bestemmingsplan motorcrossterrein 2. € 61.500 GIDS-gelden 3. € 136.000 Statushouders 4. € 90.000 GIDS-gelden – aanpak eenzaamheid 5. € 42.000 Fonds Ooststellingwerf 6. €110.000 Middelen ICT dienstverlening
		Onttrekking:
		De raad heeft op 19 december 2017 besloten om € 526.500 over te hevelen van 2017 naar 2018. Deze budgetten zijn nu weer onttrokken:
		1. € 20.000 Bestemmingsplan Prikkedam 2. € 150.000 armoedebeleid 3. € 40.000 GIDS-gelden 4. € 18.000 Lokaal stimuleringsbeleid 5. € 85.000 Milieubeleid 6. € 101.500 Gezond in de wijk 7. € 112.000 Middelen ICT dienstverlening
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	n.v.t.
.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Onttrekking in 2019 van € 529.500
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31 december 2018.
		2. Toevoeging van € 529.500 conform raadsbesluit 18 december 2018.

		3. Onttrekking van € 526.500 conform raadsbesluit 19 december 2017.
		4. Onttrekking 2019 van € 529.500 conform raadsbesluit 18 december 2018.

Reserve monumenten

1.	Nummer reserve	71712
2.	Naam (deel-) PVM-er	Lea Limonard
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 3-Ruimtelijke en economische ontwikkelingen Product: Bouwen en Wonen Deelproduct: Omgevingsvergunningen Monumenten vergunningen (P56.110.1)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	13 november 2012 (Amendement)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Jaarlijks wordt € 25.000 beschikbaar gesteld in de exploitatiebegroting ten behoeve van subsidie, waardoor provinciale middelen kunnen worden verkregen. Hierdoor wordt het monumentenbeleid weer gestimuleerd en kunnen aanvragers financiële ondersteuning krijgen.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Spaar- en bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Deze reserve is ingesteld bij de behandeling van de Programmabegroting 2013-2016 via een amendement. Met ingang van de exploitatiebegroting 2013 is een structureel budget opgevoerd van € 25.000 voor subsidies monumenten. Het niet bestede deel van deze subsidie wordt toegevoegd aan deze reserve.

11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2013
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De maximale omvang van deze reserve is vastgesteld op € 100.000 (vier maal het jaarbudget) (besluit jaarrekening 2013)
13.	Bijzonderheden	Het- beleid op het gebied van monumenten en erfgoedbeleid is op orde. Voor de goede advisering en beoordeling van de monumenten maakt de gemeente gebruik van de kennis en kunde van Steunpunt Monumentenzorg Fryslân. De wettelijke taken worden uitgevoerd en gemeentelijke monumentenlijst met de bijbehorende subsidieverordening werkt zoals het moet.
		In 2018 is per saldo € 8.400 besteed aan subsidies monumenten. Het niet bestede deel van € 16.600 wordt toegevoegd aan de reserve. Het saldo van de reserve op 1 januari 2018 is € 97.000. Met deze toevoeging wordt de maximale omvang van de reserve overschreden met € 13.600. Voorgesteld wordt deze overschrijding in 2019 eenmalig aan te wenden voor de noodzakelijke restauratie van de toren in Makkinga (gemeentelijk monument).
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Amendement d.d. 13 november 2012
15.	Verklaren mutaties in reserve- in 2018	Toevoeging niet bestede deel subsidie monumenten € 16.600
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	€ 8.400 van de beschikbare € 25.000 is toegekend aan subsidies monumenten. Het restant wordt toegevoegd aan de reserve.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	2019: € 13.600 is beschikbaar voor noodzakelijke restauratie van de toren in Makkinga 2019-2023: subsidies monumenten - nog niet bekend. Jaarlijks is € 25.000 structureel beschikbaar in de begroting.
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2018 2. Toevoegingen 2018 € 16.600 3. Onttrekkingen 2019 € 13.600

Reserve inbraakpreventie

1.	Nummer reserve	71713
2.	Naam (deel-) PVM-er	Hillie Schaap
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	H. Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Integrale veiligheid (60700/34300 en 60700/61000).
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Bij vaststelling jaarrekening 2015
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Aanschaf preventie truck
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Een subsidie mag volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording niet in mindering worden gebracht op het materieel vast actief. Het bedrag van de subsidie wordt dan ook in een reserve verantwoord. De jaarlijkse afschrijvingslasten en exploitatielasten worden ten laste van deze reserve verantwoord.
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Jaarlijkse afschrijvingslasten en exploitatielasten in mindering brengen.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2015
		Einddatum:
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	€ 110.000
13.	Bijzonderheden	Aanschaf van en het uitvoeren van het beheer van de inbraakpreventietruck met subsidie van het Ministerie van Veiligheid en

		Justitie in samenwerking met de politie en de 59 gemeenten van de drie noordelijke provincies Friesland, Drenthe en Groningen voor de periode van vier jaar.
		Per 1 maart 2018 is de preventietruck kosteloos overgedragen aan de politie tegen een symbolische waarde van € 1. Naast de huidige activiteiten wordt de truck dan voor meer activiteiten ingezet. De boekwaarde van de truck valt op dat moment weg tegen de stand van de reserve. De reserve kan daarna worden opgeheven.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	B&W voorstel met bijlagen (beschikking Rijkssubsidie)
15.	Verklaren mutaties in reserve- in 2018	Onttrekking 2018: € 66.702 (65.980 kapitaallasten en het restant aan exploitatielasten). De truck is op 1 maart 2018 overgedragen aan de politie en daarom volledig afgeboekt.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Geen afwijking.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Geen mutaties in de komende jaren.
18.	Beslispunten	1. Onttrekking 2018: € 66.702
		2. Reserve opheffen per 31-12-2018

Kapitaalreserve

1.	Nummer reserve	71717
2.	Naam (deel-) PVM-er	Peter Roos
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: alle

		Product: diverse
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	18 juni 2019 (behandeling Jaarstukken 2018)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Dekking van de afschrijvingslasten investeringen
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Dekking jaarlijkse afschrijvingslasten
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Voor 2017 werden investeringen met een maatschappelijk nut direct afgeschreven ten laste van een reserve. Met ingang van 2017 moeten alle investeringen worden geactiveerd. Volgens de financiële verordening worden investeringen met een maatschappelijk nut boven € 250.000 geactiveerd. De reserve wordt gevoed met het geactiveerde bedrag van de investering. Dit gebeurt door overheveling van de middelen uit de oorspronkelijke reserve die als dekking fungeerde. Onttrekking uit deze reserve gebeurt conform de gekozen afschrijvingstermijn.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2018 Einddatum: onbekend
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Voldoende om gedurende de looptijd van de geactiveerde investeringen de afschrijving te dekken.
13.	Bijzonderheden	De voeding van de Kapitaalreserve geschiedt in de komende jaren. De huidige investeringen Masterplan Oosterwolde, Wijkvernieuwing Haerenkwartier en uitbreiding Sportaccommodatie Waskemeer komen in aanmerking voor deze reserve.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	

15.	Verklaren mutaties in reserve in 2018	Er zijn nog geen mutaties in 2018
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	n.v.t.
17.	Verklaren mutaties in reserve voor de komende jaren. (2019-2023)	Onttrekking van € 65.000 per jaar vanaf 2019.
18.	Beslispunten	1. Instellen van Kapitaalreserve per 31 december 2018.

Toelichting per voorziening

Voorziening oninbare debiteuren

1.	Nummer voorziening	71800
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jitze Heikamp
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma:
		Product:
		Deelproduct: IP 1001
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Oninbare vorderingen van debiteuren
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen en/of verliezen en/of bestaande risico's
9.	Motief vorming voorziening	Risicofunctie
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Exploitatie
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke	De voorziening wordt als volgt gevormd:

	omvang	Belastingdebiteuren:
		Ouder dan 2 jaar: 80% oninbaar
		Tussen 1 en 2 jaar: 50% oninbaar
		Ouder dan 6 maanden: 10% oninbaar
		Voor de overige vorderingen wordt een voorziening gevormd op basis van beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2018
		Er is in 2018 een bedrag van € 185.708,94 aangewend. Volgens de berekeningen dient de voorziening per ultimo 2018 € 144.020 te zijn. Uitgesplitst naar handelsdebiteuren (€ 26.446) en belastingdebiteuren (€ 117.574). Dat houdt in dat er in 2018 € 13.244 wordt gedoteerd aan de voorziening.
		De verhouding in percentages voor de handelsdebiteuren en belastingdebiteuren zijn per 31-12 -2018 18% en 82%.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Excelsheet berekening voorziening
		Stukken betreffende aanwendungen voorziening
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Aanwending van de voorziening in 2018 € 185.708,94.
		Dotatie aan de voorziening in 2018 € 13.244,08.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	De berekening zijn conform de regels uitgevoerd.
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	2019-2022: nog niet bekend.

18.	Beslispunten	1. Handhaven voorziening per 31 -12 2018
		2. Dotatie aan de voorziening in 2018 € 13.244,08
		3. Aanwending van de voorziening in 2018 € 185.708,94

Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe

1.	Nummer voorziening	71801
2.	Naam (deel-) PVM-er	Arjen Bouland
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Sociale Zekerheid
		Product: Inkomensverstrekking
		Deelproduct: WWB, loaw, loaz en bijzondere bijstand
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Bij jaarrekening 2004
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Oninbare vorderingen cliënten SoZaWe
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen en/of verliezen en/of bestaande risico's
9.	Motief vorming voorziening	Risicofunctie
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Ten laste van de exploitatie
11.	Looptijd	Startdatum: 2004

		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Op basis van een individuele inschatting van debiteuren > 1.500 en waarvan de vordering niet ontstaat/muteert in verantwoordingsjaar wordt de vereiste stand van de voorziening berekend. Daarnaast geldt dat voor vorderingen WWB de vorderingen (niet ontstaan in het boekjaar) voor 75% worden voorzien.
13.	Bijzonderheden	
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Berekening stand voorziening
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie € 186.364
		Aanwending € 131.788
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Er wordt niet een dotatie of aanwending geraamd. De benodigde dotatie is het verschil tussen de stand van de voorziening 01-01-2018, de aanwending in 2018 en de benodigde stand van de voorziening op 31-12-2018 (conform de bovenstaande voorwaarden, punt 12)
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	N.v.t.
18.	Beslispunten	1. De voorziening handhaven per 31-12-2018
		2. Dotatie 2018: € 186.364 3. Aanwending 2018: € 131.788

Voorziening onderhoud gymlokalen

1.	Nummer voorziening	71900
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Jouke Jongsma
5.	Relatie met (deel-) productnummer	P53.300.2 Gymnastieklokalen
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	23 oktober 2007 (Integraal Huisvesting Plan Onderwijs 2008-2011)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren onderhoud gymlokalen
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie van € 25.000
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2008
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	In 2014 is de MOP 2015-2024 opgesteld voor gymnastieklokalen. Deze MOP is de basis voor toepassingen en dotaties aan deze voorziening.
13.	Bijzonderheden	De naam is in 2015 gewijzigd in "Voorziening onderhoud gymlokalen".
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Excelsheet MOP 2015-2024 (totaalcijfers) en MOP 2015-2024.

15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie € 25.000
		Aanwending € 6.495
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Er is voor € 39.804 minder uitgegeven omdat het schilderwerk van 2017 en 2018 in 2019 wordt uitgevoerd.
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	1. 2019: Aanwending € 39.804 (uitgesteld onderhoud uit 2017 en 2018) en € 12.706 volgens de MOP: € 52.510
		2. 2020: Aanwending € 144.728
		3. 2021: Aanwending € 20.420
		4. 2022: Aanwending € 11.806
		5. 2023: Aanwending € 154.545
		Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 25.000
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31 december 2018.
		2. Dotatie in 2018 € 25.000 obv MOP 2015-2024
		3. Aanwending in 2018 in totaal € 6.495
		4. Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 25.000
		5. Aanwending 2019 € 39.804 (uitgesteld onderhoud uit 2017 en 2018) en € 12.706 volgens de MOP 2015-2024; in 2020 € 144.728; in 2021 € 20.420; in 2022 € 11.806 en 2023 € 154.545

Voorziening onderhoudsgelden Kompaan

1.	Nummer voorziening	71901
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	P52.310.1 Welzijn en Sportaccommodaties
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	19 mei 2009 (Jaarrekening 2008 en herijking reserves en voorzieningen 2008-2009)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Onderhoudsegalisatie
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie op basis van MOP inclusief BTW
11.	Looptijd	Startdatum: 1-1-2008
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Zie Meerjarenonderhoudsplanung 2017-2026. De jaarlijkse dotatie bedraagt met ingang van 2017 € 16.000.
13.	Bijzonderheden	Er is een nieuwe MOP (2017-2026) opgesteld.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	MOP 2013-2017 (t/m 2016); vanaf 2017 de MOP 2017-2026.

15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie € 16.000
		Aanwending € 22.819
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Uitgaven € 9.100: hoger dan geraamd door folie op de binnenramen (Arbovoorziening) € 7.700 en buitenonderhoud € 1.400
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	2019: Aanwending € 1.839
		2020: Aanwending € 96.939
		2021: Aanwending € 2.202
		2022: Aanwending € 12.139
		2023: Aanwending € 8.373
		Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 16.000
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31 december 2018
		2. Dotatie in 2018 € 16.000 o.b.v. MOP 2017-2026
		3. Aanwending in 2018 € 22.819
		4. Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 16.000
		5. Aanwending 2019 € 1.839 volgens MOP 2017-2026; 2020 € 96.939; 2021 € 2.202; 2022 € 12.139 en 2023 € 8.373

Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal

1.	Nummer voorziening	71902
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 2
		Product: P52.310 Welzijn en Sportaccommodaties
		Deelproduct: P52.310.1 Welzijn en sportaccommodaties (62513)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	19 mei 2009 (Jaarrekening 2008 en herijking reserves en voorzieningen 2008-2009)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren toekomstig onderhoud
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie. Daarnaast wordt de jaarlijkse dotatie verlaagd met 21% BTW.
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2008
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Zie MOP 2017-2026. De jaarlijkse dotatie bedraagt met ingang van 2017 € 15.500.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2016

		Er is een nieuwe MOP opgesteld (2017-2026), in 2016 moet een extra storting plaatsvinden van ± € 90.000 in verband met renovatie liftinstallatie in 2017.
		Jaarrekening 2017
		In 2017 is een nieuwe Exploitatieovereenkomst opgesteld en ondertekend over de periode 2018-2027.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	MOP 2014-2017 (t/m 2016); vanaf 2017 de MOP 2017-2026.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie € 15.500
		Aanwending € 56.120
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Er is € 46.554 minder uitgegeven dan geraamd. De kosten voor de lift uit 2017 vielen € 10.000 en voor het onderhoud € 16.903 lager uit. Het geplande onderhoud uit 2018 € 19.651 wordt in 2019 uitgevoerd.
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	2019: Aanwending € 19.651 (uitgesteld onderhoud uit 2018) en € 5.051 volgens de MOP 2017-2026; totaal € 24.702
		2020: Aanwending € 19.361
		2021: Aanwending € 8.801
		2022: Aanwending € 38.501
		2023: Aanwending € 7.824
		Dotatie 2019-2023 jaarlijks € 15.500
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31 december 2018
		2. Dotatie in 2018 € 15.500
		3. Aanwending in 2018 € 56.120

		4. Dotatie 2019-2022: jaarlijks € 15.500
		5. Aanwending 2019 € 19.651 (uitgesteld onderhoud uit 2018) en € 5.051 volgens de MOP 2017-2026; 2020 € 19.361; 2021 € 8.801; 2022 € 38.501 en 2023 € 7.824

Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3B's

1.	Nummer voorziening	71903
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 2
		Product: P52.310 Welzijn en Sportaccommodaties
		Deelproduct: P52.310.1 Welzijn en sportaccommodaties (Bongerd, Boekhorst en Bosbad - 62511)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Raadsvoorstel 24 mei 2011 (Jaarrekening 2010)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren toekomstig onderhoud sportaccommodaties 2 B's en onderhoud Bosbad
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Vanaf 2016 vindt geen jaarlijks dotatie meer plaats, omdat het saldo van voorziening per 1-1-2016 toereikend is om de geraamde jaarlijkse onttrekkingen (zie MOP 2017-2026) te bekostigen.-
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2010

		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Onderhoudsbehoefte 2017 t/m 2026 € 1.695.056 o.b.v. MOP 2017-2026 en t/m 2031 € 2.226.776 .
13.	Bijzonderheden	De gemeente Ooststellingwerf laat de 3 sportaccommodaties (de Bongerd in Haulerwijk, het sportcomplex de Boekhorst in Oosterwolde en het Bosbad te Appelscha) door een derde partij (Laco) exploiteren tot en met 31-12-2016. De sporthal de Bongerd en het sportcomplex de Boekhorst zijn in eigendom van de gemeente. Het Bosbad te Appelscha is in eigendom van de stichting Bosbad Appelscha. Het eigendom van de grond van het Bosbad berust bij Staatsbosbeheer. Stichting Bosbad Appelscha heeft in 2017 een Exploitatieovereenkomst getekend met Laco voor het beheer & de exploitatie van het Bosbad over de periode 2017 t/m 2026. Daarna is de gemeente met Stichting Bosbad overeengekomen om over dezelfde periode jaarlijks een subsidie te verstrekken via budgetovereenkomsten. In 2016 is een nieuwe Exploitatieovereenkomst getekend voor de 2 B's (= sportcomplex de Boekhorst en sporthal de Bongerd) voor een periode van vijf jaar. De nieuwe MOP 2017-2026 heeft als uitgangspunt de NEN 2767 en behelst alleen het planmatig onderhoud. Vanaf 2016 vindt geen jaarlijks dotatie meer plaats, omdat het saldo van voorziening per 1-1-2016 toereikend is om de geraamde jaarlijkse onttrekkingen (zie MOP 2017-2026) te bekostigen.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	De MJOP 2016-2027/2031 ligt aan deze voorziening ten grondslag.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Aanwending € 10.992 voor Bosbad en € 366.056 voor de 2 B's.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Aanwending Bosbad is conform de MOP en de budgetovereenkomst 2017-2020 De lasten voor de 2 B's zijn in 2018 € 34.789 lager uitgevallen door scherpe inkoop en aanbesteding inc combi met eigen toezicht en begeleiding.
17.	Verklaren mutaties in	Toevoegingen periode 2019-2023: geen

	voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	2019: Aanwending € 76.843 volgens de MOP 2017-2026
		2020; Aanwending € 234.549
		2021: Aanwending € 18.312
		2022: Aanwending € 111.682
		2023: Aanwending € 35.792
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31 december 2018
		2. Dotatie in 2018: geen 3. Aanwending in 2018 € 377.048 (= Bosbad € 10.992 en 2B's € 366.056) 4. Aanwending in 2019 € 76.843 volgens de MOP 2017-2026; 2020: € 234.549; 2021 € 18.312; 2022 € 111.682 en 2023 € 35.792

Voorziening onderhoud gebouwen

1.	Nummer voorziening	71904
2.	Naam (deel-) PVM-er	Ivo van der Reijnt
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Onderhoud gemeentehuis (69101)
		Onderhoud buitendienstaccommodatie (69102)
		Onderhoud overslagstation Omrin (t/m 2016 69103, vanaf 2017 65318)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Mei 2016 (bij behandeling jaarstukken)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren van onderhoud aan gebouwen

8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	De omvang van de voorziening bestaat uit het saldo van de reserve onderhoud gebouwen per 31-12-2015. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is € 65.000.
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2016
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De jaarlijkse dotatie is € 65.000, dit is gelijk aan de in de vorige jaren toevoegingen aan de reserve. Het gaat niet alleen om de planning van het bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud (Planon), maar ook om de toekomstige vervanging van de losse inventaris; bijvoorbeeld inrichting keukenapparatuur, zonwering, meubilair etc.
13.	Bijzonderheden	Op 31-12-2015 is de reserve onderhoud gebouwen omgevormd naar een voorziening onderhoud gebouwen. Het saldo van de reserve is toen overgegaan naar de voorziening.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Collegebesluit MOP huisvesting inclusief bijlagen
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Toevoeging € 65.000 conform begroting Aanwending € 184.913
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	De aanwending is ca € 150.000 euro lager dan begroot dit komt door: • Aanwending MOP € 52.893 lager (€ 34.017 werkelijk vs € 86.910 begroot) • De geplande werkzaamheden overslagstation ter hoogte van € 20.250 zijn uitgesteld naar 2019. • De geplande werkzaamheden voor de buitendienst zijn € 49.000 lager dan begroot doordat de volgende geplande

		werkzaamheden worden uitgesteld naar 2019: ○ Koelinstallatie airco vervangen ○ Beveiliging ○ Vloerbedekking ○ Pleisterwerk wanden • Uitgestelde werkzaamheden (tm 2017) € 39.151 lager (€ 0 werkelijk vs € 39.151 begroot) • De geplande werkzaamheden schilderwerk Gemeentehuis en de doorgeschoven werkzaamheden buitendienst en overslagstation zijn in 2018 niet uitgevoerd en zijn uitgesteld naar 2019. Er kan een bedrag van € 1.656 vrijvallen ivm werkzaamheden kitvoegen deze worden niet planmatig uitgevoerd. • Koelinstallatie/ schilderwerk 2019 € 59.344 lager (€ 49.381 werkelijk vs € 108.725 begroot) • De geplande werkzaamheden zijn deels uitgevoerd. De koelinstallaties voor archief en serverruimte zijn vervangen. Het schilderwerk welke naar verwachting in 2018 uitgevoerd zou worden (naar voren getrokken vanuit 2019) is niet in zijn geheel uitgevoerd. Het binnenschilderwerk is uitgevoerd. Het buitenschilderwerk zal nu cf MOP in 2019 worden uitgevoerd. • Publiekshal werkelijk € 1.514 hoger (€ 101.514 vs € 100.000 begroot)
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	Jaarlijkse dotatie € 65.000
		2019 aanwending. Dit bestaat uit:
		Gemeentehuis: • MOP planning € 145.800 (excl. koelinstallaties nl in 2018 uitgevoerd en schilderwerk 2019 zie hiervoor aparte regel) • Uitgestelde werkzaamheden vanuit 2017 doorgeschoven schilderwerkzaamheden naar 2018 en nu naar 2019 (€ 29.100); onderhoud buitendienst € 5.895 en overslagstation € 4.156 • Uitgestelde werkzaamheden vanuit 2018 naar 2019: € 59.890 • Schilderwerk (buiten) € 53.650
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2018 2. Dotatie aan voorziening 2018 € 65.000 3. Jaarlijkse dotatie aan voorziening 2019 en verder € 65.000

		4. Aanwending in 2018 € 184.913 5. Aanwending in 2019 € 298.491, 2020 € 34.096, 2021 € 10.500 en 2022 € 44.650,
--	--	---

Voorziening riolering

1.	Nummer voorziening	71940
2.	Naam (deel-) PVM-er	Gertjan Warrink
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Jouke Jongsma
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 3 Ruimtelijke en Economische ontwikkelingen
		Product: P58.160 Riolering
		Deelproduct: P58.160.1 Rioleringen, P58.160.2 Rioolheffing en P58.160.3 Baatbelasting
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	17-mrt-15
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Investerings vrijverval rioleringen
8.	Soort voorziening	Investerings vrijverval rioleringen
9.	Motief vorming voorziening	Spaarfunctie
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	De voorziening is gevoed met het saldo per 31-12-2014 van de Rioleringsreserve en de voorziening wordt aangewend voor investeringen in vrijverval riolering.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2014

		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De gewenste omvang wordt bepaald bij de vaststelling van het Gemeentelijk RioleringsPlan
13.	Bijzonderheden	In maart 2015 is het nieuwe GRP 2015-2019 vastgesteld. Een onderdeel hiervan is dat er op 31-12-2014 een voorziening is ingesteld en dat deze is gevoed met het saldo van deze reserve per 31-12-2014. In september 2017 is een nieuw kostendekkingsplan vastgesteld.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Raadsvoorstel en -besluit 17 maart 2015
		GRP 2015-2019. Raadsvoorstel en besluit 26 december 2017 kostendekkingsplan 2018 e.v.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie: € 475.490 Dotatie cf begroting € 453.881 en exploitatieresultaat € 21.609 Aanwending: € 326.451 Investering vrijverval 2018 € 326.451
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Dotatie geraamd: Hogere dotatie ivm exploitatieresultaat van € 21.609 Aanwending geraamd € 441.000 en uitgestelde werkzaamheden stresstest € 13.650. In 2018 is voor € 326.451 geïnvesteerd. Het resterende deel wordt uitgevoerd in 2019. De stresstest is niet uitgevoerd; wordt doorgeschoven naar 2019.
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	Dotatie MJB: 2019: € 419.698 2020: € 442.202 2021: € 442.351 2022: € 442.543 In 2019 doorgeschoven werkzaamheden vanuit 2018: • € 114.549 vrijverval rioleringen • € 13.650 stresstest (afkomstig vanuit 2016)

		Aanwending 2020 ev regulier obv plan.
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2018 2. Aanwending voorziening 2018 i.v.m. investeringen vrijverval riolering 2018 € 326.451 3. Dotatie voorziening 2018 voor exploitatie 2018 € 475.490 4. Dotatie voorziening spaardeel 2019 € 419.698, 2020 € 442.202, 2021 € 442.351, 2022 € 442.543 5. Aanwending in 2019: investeringen vrijverval riolering € 441.000 en doorgeschoven werkzaamheden vanuit 2016 € 13.650 en 2018 € 114.549. 6. Aanwending in 2020-2023: Jaarlijks projecten vrijverval riolering € 441.000

Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders

1.	Nummer voorziening	71950
2.	Naam (deel-) PVM-er	Maura Schilperoort
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 6
		Deelproduct: P59.020.1 (60001)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Pensioenverplichtingen aan voormalige bestuurders op grond van de oude regeling
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen
9.	Motief vorming voorziening	Bestedingsfunctie

10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Enkele jaren geleden is deze voorziening gevormd uit de algemene dekkingsmiddelen.
11.	Looptijd	Startdatum: 2007
		Einddatum:
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Omvang wordt gebaseerd op actuariële berekening
13.	Bijzonderheden	Geen
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen aan:	Ten grondslag aan deze voorziening ligt een jaarlijkse actuariële berekening van Raet.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie: € 52.386
		Aanwending: € 102.109
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Er was een dotatie begroot van € 25.000. De werkelijke dotatie is hoger omdat een voormalig wethouder de pensioengerechtigde leeftijd heeft gekregen. Daarnaast is de toegepaste rekenrente verlaagd waardoor de benodigde omvang van de voorziening hoger is.
		Er was een aanwending begroot van € 100.000. Geringe afwijking.
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	Jaarlijkse aanwending van € 100.000 en jaarlijkse dotatie van € 25.000 (conform huidige raming)
18	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2018 2. Dotatie aan voorziening 2018 € 52.386 3. Aanwending van de voorziening 2018 € 102.109 4. Jaarlijkse dotatie aan de voorziening 2019 en verder € 25.000 5. Jaarlijkse aanwending van de voorziening 2019 en verder € 100.000

Voorziening pensioenverplichting voormalige en huidige wethouders

1.	Nummer voorziening	71951
2.	Naam (deel-) PVM-er	Maura Schilperoort
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 6
		Deelproduct: P59.020.1 (60001)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	31-12-2011
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Pensioenverplichtingen aan voormalige wethouders en huidige wethouders waarvan de pensioenen in eigen beheer worden gevoerd.
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen
9.	Motief vorming voorziening	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van voorziening/ wijze van beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie o.b.v. actuariële berekening.
11.	Looptijd	Startdatum: 31-12-2011
		Einddatum: n.v.t.
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Berekening is op basis van de actuariële berekening.
13.	Bijzonderheden	

14.	Bijlagen ten grondslag liggend aan deze voorziening:	De pensioenen zijn onderbouwd met een jaarlijkse actuariële berekening van Raet.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2018	Dotatie € 123.693
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2018 met realisatie 2018	Er was een dotatie begroot van € 50.000. De werkelijke dotatie is hoger omdat er in 2018 vier nieuwe wethouders bij zijn gekomen. Daarnaast is de toegepaste rekenrente verlaagd waardoor de benodigde omvang van de voorziening hoger is.
17.	Verklaren mutaties in voorziening voor de komende jaren. (2019-2023)	Jaarlijkse dotatie € 50.000 (conform huidige raming)
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2018 2. Dotatie aan voorziening 2018 € 123.693 3. Jaarlijkse dotatie aan voorziening 2019 en verder € 50.000